

శ్రీ హనుమతే నమః శ్రీ రామాయ నమః శ్రీ శివానందాయ నమః

సంక్షిప్త రామాయణం

తపస్స్వాధ్యాయ నిరతం తపస్వీ వాగ్విదాం వరం |
నారదం పరిపవ్రచ్చ వాల్మీకిర్మునిపుంగవం || (1)

కోన్వస్మిన్ సాంప్రతం లోకే గుణవాన్ కశ్చ వీర్యవాన్ |
ధర్మజ్ఞశ్చ కృతజ్ఞశ్చ సత్యవాక్యో దృఢవ్రతః || (2)

చారిత్రేణ చ కో యుక్తః సర్వభూతేషు కో హితః |
విద్వాన్ కః కస్యమర్థశ్చ కశ్చైకప్రియదర్శనః || (3)

ఆత్మవాన్ కో జితక్రోధో ద్యుతిమాన్ కో నసూయకః |
కస్య బిభ్యతి దేవాశ్చ జాతరోషస్య సంయుగే || (4)

ఏతదిచ్ఛామ్యహం శ్రోతుం పరం కౌతూహలం హి మే |
మహర్షే త్వం సమర్థోసి జ్ఞాతుమేవంవిధం నరం || (5)

శ్రుత్వా వైతత్ త్రిలోకజ్ఞో వాల్మీకే ర్నారదో వచః |
శ్రూయతామితి చామంత్ర్య ప్రహృష్టో వాక్యమబ్రవీత్ || (6)

బహవో దుర్లభాశ్చైవ యే త్వయా కీర్తితా గుణాః |
మునే వక్ష్యామ్యహం బుద్ధ్యా త్తైర్యుక్తః శ్రూయతాం నరః || (7)

ఇక్ష్వాకువంశప్రభవో రామో నామ జనైః శ్రుతః |
నియతాత్మా మహావీర్యో ద్యుతిమాన్ ధృతిమాన్ వశీ || (8)

బుద్ధిమాన్ నీతిమాన్ వాగ్మీ శ్రీమాన్ శత్రునిబర్హణః |
విపులాంశో మహాబాహుః కంబుగ్రీవో మహాహనుః || (9)

మహోరస్కో మహేష్వాసో గూఢజత్రురరిందమః |
ఆజానుబాహుస్సుశిరాః సులలాటః సువిక్రమః || (10)

సమః సమవిభక్తాంగః స్నిగ్ధవర్ణః ప్రతాపవాన్ |
పీనవక్షా విశాలాక్షో లక్ష్మీవాన్ శుభలక్షణః || (11)

ధర్మజ్ఞః సత్యసంధశ్చ ప్రజానాం చ హితే రతః |
యశస్వీ జ్ఞానసంపన్నః శుచిర్వశ్యః సమాధిమాన్ || (12)

ప్రజాపతిసమః శ్రీమాన్ ధాతా రిపునిమూదనః |
రక్షితా జీవలోకస్య ధర్మస్య పరిరక్షితా || (13)

రక్షితా స్వస్య ధర్మస్య స్వజనస్య చ రక్షితా |
వేదవేదాంగ తత్త్వజ్ఞో ధనుర్వేదే చ నిష్ఠితః || (14)

సర్వశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞః స్మృతిమాన్ ప్రతిభానవాన్ |
సర్వలోకప్రియస్సాధుః అదీనాత్మా విచక్షణః || (15)

సర్వదాభిగతః సద్భిః సముద్ర ఇవ సింధుభిః |
ఆర్యః సర్వసమశ్చైవ సదైవ ప్రియదర్శనః || (16)

స చ సర్వగుణోపేతః కౌసల్యానందవర్ధనః |
సముద్ర ఇవ గాంభీర్యే ధైర్యేణ హిమవానివ || (17)

విష్ణునా సదృశో వీర్యే సోమవత్ ప్రియదర్శనః |
కాలాగ్నిసదృశః క్రోధే క్షమయా పృథివీసమః || (18)

ధనదేన సమస్త్యాగే సత్యే ధర్మే ఇవాపరః |
తమేవం గుణసంపన్నం రామం సత్యపరాక్రమం || (19)

జ్యేష్ఠం శ్రేష్ఠగుణైర్యుక్తం ప్రియం దశరథస్సృతం |
వ్రకృతీనాం హితైర్యుక్తం వ్రకృతిప్రియకామ్యయా || (20)

యౌవరాజ్యేన సంయోక్తుం ఐచ్ఛత్ ప్రీత్యా మహీపతిః |
తస్యాభిషేక సంభారాన్ దృష్ట్వా భార్యా ధ కైకయా || (21)

పూర్వం దత్తవరా దేవీ వరమేనమయాచత |
వివాసనం చ రామస్య భరతస్యాభిషేచనం || (22)

స సత్యవచనాద్రాజా ధర్మపాశేన సంయతః |
వివాసయామాస సుతం రామం దశరథః ప్రియం || (23)

స జగామ వనం వీరః ప్రతిజ్ఞామనుపాలయన్ |
పితుర్వచన నిర్దేశాత్ కైకేయ్యాః ప్రియకారణాత్ || (24)

తం వ్రజంతం వ్రయో భ్రాతా లక్ష్మణో నుజగామ హ |
స్నేహద్వినయ సంపన్నః సుమిత్రానందవర్ధనః || (25)

భ్రాతరం దయితో భ్రాతుః సౌభ్రాత్ర మనుదర్శయన్ |
రామస్య దయితా భార్యా నిత్యం ప్రాణసమా హితా || (26)

జనకస్య కులే జాతా దేవమాయేవ నిర్మితా |
సర్వలక్షణసంపన్నా నారీణాముత్తమా వధూః || (27)

సీతా వ్యనుగతా రామం శశినం రోహిణీ యథా |
పౌరై రనుగతో దూరం పిత్రాదశరథేన చ || (28)

శృంగిబేరపురే సూతం గంగాకూలే వ్యసర్జయత్ |
గుహమాసాద్య ధర్మాత్మా నిషాదాధిపతిం ప్రియం || (29)

గుహేన సహితో రామో లక్ష్మణేన చ సీతయా |
తే వనేన వనం గత్వా నదీస్తిర్వా బహూదకాః || (30)

చిత్రకూటమనుప్రాప్య భరద్వాజస్య శాసనాత్ |
రమ్యమావసథం కృత్వా రమమాణా వనే త్రయః || (31)

దేవగంధర్వసంకాశాః తత్ర తే న్యవసన్ సుఖం |
చిత్రకూటం గతే రామే పుత్రశోకాతుర స్తథా || (32)

రాజా దశరథః స్వర్గం జగామ విలపన్ సుతం |
మృతే తు తస్మిన్ భరతో వసిష్ఠప్రముఖైర్ద్విజైః || (33)

నియుజ్యమానో రాజ్యాయ వైచ్ఛద్రాజ్యం మహాబలః |
స జగామ వనం వీరో రామపాదప్రసాదకః || (34)

గత్వా తు సుమహాత్మానం రామం సత్యపరాక్రమం |
అయాచత్ భ్రాతరం రామం ఆర్యభావపురస్కృతః || (35)

త్వమేవ రామా ధర్మజ్ఞ ఇతి రామం వచో బ్రవీత్ |
రామోపి పరమోదారః సముఖః సుమహాయశాః || (36)

న చైచ్ఛత్ పితురాదేశాత్ రాజ్యం రామో మహాబలః |
పాదుకే చాస్య రాజ్యాయ న్యాసం దత్వా పునః పునః || (37)

నివర్తయామాస తతో భరతం భరతాగ్రజః |
స కామ మనవాప్యైవ రామపాదాపుపస్పృశన్ || (38)

నందిగ్రామే కరోత్ రాజ్యం రామాగమనకాంక్షయా |
గతే తు భరతే శ్రీమాన్ సత్యసంధో జితేంద్రియః || (39)

రామస్తు పునరాలక్ష్మ్య నాగరస్య జనస్య చ |
తత్రాగమన మేకాగ్రో దండకాన్ ప్రవివేశ హ || (40)

ప్రవిశ్య తు మహారణ్యం రామో రాజీవలోచనః |
విరాధం రాక్షసం హత్వా శరభంగం దదర్శ హ || (41)

సుతీక్ష్ణం చాప్యగస్త్యం చ అగస్త్యభ్రాతరం తథా |
అగస్త్యవచనాచ్చైవ జగ్రాహైంద్రం శరాసనం || (42)

ఖడ్గం చ పరమప్రీతః తూణీరాక్షయసాయకౌ |
వసత స్తస్య రామస్య వనే వనచరైః సహ || (43)

ఋషయో భ్యాగమన్ సర్వే వధాయాసురరక్షసాం |
స తేషాం ప్రతిశుశ్రావ రాక్షసానాం తథా వనే || (44)

ప్రతిజ్ఞాతశ్చ రామేణ వధః సంయతి రక్షసాం |
ఋషీణామగ్నికల్పానాం దండకారణ్యవాసినాం || (45)

తేన తత్రైవ వసతా జనస్థాననివాసినీ |
విరూపితా శూర్పణఖా రాక్షసీ కామరూపిణీ || (46)

తతః శూర్పణఖావక్యాత్ ఉద్యుక్తాన్ సర్వరాక్షసాన్ |
ఖరం త్రిశరసం చైవ దూషణం చైవ రాక్షసం || (47)

నిజఘాన రణే రామః తేషాం చైవ పదానుగాన్ |
వనే తస్మిన్ నివసతా జనస్థాననివాసినాం || (48)

రక్షసాం నిహతాన్యాసన్ సహప్రాణి చతుర్దశ |
తతో జ్ఞాతివధం శ్రుత్వా రావణః క్రోధమూర్ఛితః || (49)

సహాయం వరయామాస మారీచం నామ రాక్షసం |
వార్యమాణస్సుబహుశో మారీచేన స రావణః || (50)

న విరోధో బలవతా క్షమో రావణ తేన తే |
అనాదృత్య తు తద్వాక్యం రావణః కాలచోదితః || (51)

జగామ సహ మారీచః తస్యాశ్రమపదం తదా |
తేన మాయావినా దూరం అపవాహ్య నృపాత్మజౌ || (52)

జహార భార్యాం రామస్య గృధ్రం హత్వా జటాయుషం |
గృధ్రం చ నిహతం దృష్ట్వా హృతాం శ్రుత్వా చ మైథిలీం || (53)

రాఘవః శోకసంతప్తో విలలాపాకులేంద్రియః |
తతస్తేనైవ శోకేన గృధ్రం దగ్ధ్వా జటాయుషం || (54)

మర్గమాణో వనే సీతాం రాక్షసం సందదర్శ హ |
కబంధం నామ రూపేణ వికృతం ఘోరదర్శనం || (55)

తం నిహత్య మహాబాహుః దదాహ స్వర్గతశ్చ సః |
స చాస్య కథయమాస శబరీం ధర్మచారిణీం || (56)

శ్రమణీం ధర్మనిపుణాం అభిగచ్ఛేతి రాఘవ |
సో భ్యగచ్ఛన్మహాతేజాః శబరీం శత్రుసూదనః || (57)

శబర్యా పూజితః సమ్యక్ రామో దశరథాత్మజః |
పంపాతీరే హనుమతా సంగతో వానరేణ హ || (58)

హనుమద్వచనాచ్చైవ సుగ్రీవేణ సమాగతః |
సుగ్రీవాయ చ తత్సర్వం శంసద్రామో మహాబలః || (59)

ఆదితస్తద్యథావృత్తం సీతాయాశ్చ విశేషతః |
సుగ్రీవశ్చాపి తత్సర్వం శ్రుత్వా రామస్య వానరః || (60)

చకార సఖ్యం రామేణ ప్రీతశ్చైవాగ్నిసాక్షికం |
తతో వానరరాజేన వైరానుకథనం ప్రతి || (61)

రామాయావేదితం సర్వం ప్రణయాద్దుఃఖితేన చ |
ప్రతిజ్ఞాతం చ రామేణ తదా వాలివధం ప్రతి || (62)

వాలినశ్చ బలం తత్ర కథయామాస వానరః |
సుగ్రీవశ్శంకితశ్చాసీత్ నిత్యం వీర్యేణ రాఘవే || (63)

రాఘవ ప్రత్యయార్థం తు దుందుభేః కాయముత్తమం |
దర్శయామాస సుగ్రీవో మహాపర్వతసన్నిభం || (64)

ఉత్స్మయిత్వా మహాబాహుః ప్రేక్ష్య చాస్థిమహాబలః |
పాదాంగుష్ఠేన చిక్షేప సంపూర్ణం దశయోజనం || (65)

బిభేద చ పునః సాలాన్ నప్తేకై న మహేమణా |
గిరిం రసాతలం చైవ జనయన్ ప్రత్యయం తదా || (66)

తతః ప్రీతమనాస్తేన విశ్వస్తః స మహాకపిః |
కిష్కింధాం రామసహితో జగమ చ గుహం తదా || (67)

తతో గర్జత్ హరివరః సుగ్రీవో హేమపింగళః |
తేన నాదేన మహతా నిర్జగామ హరీశ్వరః || (68)

అనుమాన్య తదా తారాం సుగ్రీవేణ సమాగతః |
నిజఘాన చ తత్రైవం శరేణైకేన రాఘవః || (69)

తతః సుగ్రీవవచనాత్ హత్యా వాలినమాహవే |
సుగ్రీవ మేవ తద్రాజ్యే రాఘవః ప్రత్యపాదయత్ || (70)

స చ సర్వాన్ సమానీయ వానరాన్ వానరర్షభః |
దిశః ప్రస్థాపయామాస దిదృక్షిర్జనకాత్మజాం || (71)

తతో గృధ్రస్య వచనాత్ సంపాతేర్థనుమాన్ బలీ |
శతయోజనవిస్తీర్ణం పుష్పవే లవణార్ణవం || (72)

తత్ర లంకాం సమాసాద్య పురీం రావణపాలితాం |
దదర్శ సీతాం ధ్యాయంతీం అశోకవనికాం గతాం || (73)

నివేదయిత్వా భిజ్జానం ప్రవృత్తిం చ నివేద్య చ |
సమశ్వాస్య చ వైదేహీం మర్దయామాస తోరణం || (74)

పంచ సేనాగ్రగాన్ హత్యా సప్తమంత్రిసుతానపి |
శూరమక్షం చ నిష్పిష్య గ్రహణం సముపాగమత్ || (75)

అస్త్రేణోన్ముక్త మాత్మానం జ్ఞాత్వా పైతామహాద్వరాత్ |
మర్షయన్ రాక్షసాన్ వీరో యంత్రిణస్తాన్ యదృచ్ఛయా || (76)

తతో దగ్ధ్వా పురీం లంకాం ఋతే సీతాం చ మైథిలీం |
రామాయ ప్రియమాఖ్యాతుం పునరాయాన్మహాకపిః || (77)

సో ధిగమ్య మహాత్మానం కృత్వా రామం ప్రదక్షిణం |
న్యవేదయదమేయాత్మా దృష్టా సీతేతి తత్త్వతః || (78)

తతః సుగ్రీవసహితో గత్వా తీరం మహోదధేః |
సముద్రం క్షోభయామాస శరైరాదిత్యసన్నిభైః || (79)

దర్శయామాస చాత్మానం సముద్రః సరితాం పతిః |
సముద్రవచనాచ్చైవ నళం సేతు మకారయత్ || (80)

తేన గత్వా పురీం లంకాం హత్వా రావణ మాహవే |
రామ స్సీతా మనుప్రాప్య పరాం వ్రీడాముపాగమత్ || (81)

తా మువాచ తతో రామః పరుషం జనసంపది |
అమృష్యమాణా సా సీతా నివేశ జ్వలనం సతీ || (82)

తతో గ్నివచనాత్ సీతాం జ్ఞాత్వా విగతకల్మషాం |
బభౌ రామః సంప్రహృష్టః పూజితః సర్వదైవతైః || (83)

కర్మణా తేన మహతా త్రైలోక్యం సచరాచరం |
సదేవర్షిగణం తుష్టం రాఘవస్య మహాత్మనః || (84)

అభిషిచ్య చ లంకాయాం రాక్షసేంద్రం విభీషణం |
కృతకృత్యస్తదా రామో విజ్వరః ప్రముమోద హ || (85)

దేవతాభ్యో వరం ప్రాప్య సముత్థాప్య చ వానరాన్ |
అయోధ్యాం ప్రస్థితో రామః పుష్పకేణ సుహృద్వృతః || (86)

భరద్వాజాశ్రమం గత్వా రామః సత్యవరక్రమః |
భరత స్యాంతికం రామో హనూమంతం వ్యసర్జయత్ || (87)

పునరాఖ్యాయికాం జల్పన్ సుగ్రీవసహితశ్చ సః |
పుష్పకం తత్ సమారుహ్య నందిగ్రామం యయా తదా || (88)

నందిగ్రామే జటా హిత్వా భ్రాతృభిః సహితో నఘః |
రామ స్సీతా మనుప్రాప్య రాజ్యం పునరాప్తవాన్ || (89)

ప్రహృష్టో ముదితో లోకః తుష్టః పుష్టః సుధార్మికః |
నిరామయో హ్యరోగశ్చ దుర్భిక్షభయవర్జితః || (90)

న పుత్రమరణం కేచిత్ ద్రక్ష్యంతి పురుషాః క్వచిత్ |
నార్యశ్చావిధవా నిత్యం భవిష్యంతి పతివ్రతాః || (91)

న చాగ్నిజం భయం కించిత్ నా ప్సు మజ్జంతి జంతవః |
న వాతజం భయం కించిత్ నా పి జ్వరకృతం తథా || (92)

న చాపి క్షుద్భయం తత్ర న తస్కరభయం తథా |
నగరాణి చ రాష్ట్రాణి ధనధాన్యయుతాని చ || (93)

నిత్యం ప్రముదుతాః సర్వే యథా కృతయుగే తథా |
అశ్వమేధశతైరిష్ట్యా తథా బహుసువర్ణకైః || (94)

గవాం కోట్యయుతం దత్వా విద్వద్భ్యో విధిపూర్వవకం |
అసంఖ్యేయం ధనం దత్వా బ్రహ్మణేభ్యో మహాయశాః || (95)

రాజవంశాన్ శతగుణాన్ స్థాపయిష్యతి రాఘవః |
చాతుర్వర్ణ్యం చ లోకే స్మిన్ స్వే స్వే ధర్మే నియోక్యతి ||(96)

దశవర్షసహస్రాణి దశవర్షశతాని చ |
రామో రాజ్య ముపాసిత్యా బ్రహ్మలోకం ప్రయాశ్యతి || (97)

ఇదం పవిత్రం పాపఘ్నం పుణ్యం వేదైశ్చ సమ్మితం |
యః పఠేద్రామచరితం సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే || (98)

ఏతదాఖ్యానమాయుష్యం పఠన్ రామాయణం నరః |
సపుత్రపౌత్రః సగణః ప్రేత్య స్వర్గే సహీయతే || (99)

పఠన్ ద్విజో వాగృషభత్వమీయాత్ |
స్యాత్ క్షత్రియో భూమిపతిత్వమీయాత్ |
వణిగ్జనః పణ్యఫలత్వమీయాత్ |
జనశ్చ శూద్రోపి మహత్త్వమీయాత్ || (100)

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే శ్రీ
రామాయణా కథా సంక్షేపో నామ ప్రథమస్కర్గః ||

శ్రీ రామార్పణమస్తు ||

రామయ్య అనుగ్రహంతో - అపర్ణ హరి

<http://saranaagathi.wordpress.com>